

KÚRIA

Bfv.II.1.099/2014/5.szám

A Kúria Budapesten, a 2015. év január hó 21. napján tartott tanácsülésen meghozta a következő

v é g z é s t:

A közúti baleset gondatlan okozásának vétsége és más bűncselekmények miatt folyamatban volt büntetőügyben az I. rendű terhelt védője útján előterjesztett felülvizsgálati indítványát elbírálva a Salgótarjáni Városi Bíróság 2.B.436/2011/22. számú, és a Balassagyarmati Törvényszék, mint másodfokú bíróság 3.Bf.276/2012/21. számú ítéleteit az I. rendű terhelt tekintetében hatályában fenntartja.

A végzés ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye, és ebben az ügyben sem az indítvány előterjesztője, sem azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

I n d o k o l á s

A Salgótarjáni Városi Bíróság a 2012. október 5. napján megtartott tárgyaláson kihirdetett 2.B.436/2011/22. számú ítéletében két terhelt ügyét bírálta el, közülük a felülvizsgálati indítvánnyal érintett az I. rendű terheltet bűnösnek mondta ki közúti baleset okozása vétségében [1978. évi IV. törvény 187. § (1) bekezdés, (2) bekezdés c) pontja], valamint Balassagyarmati Városi Bíróság 12.Fk.609/2008/6. számú ítéletének próbára bocsátást kimondó rendelkezését az I. rendű terhelt tekintetében hatályon kívül helyezve társtettesként elkövetett rongálás vétségében [1978. évi IV. törvény 324. § (1) bekezdés, (2) bekezdés a) pontja] és társtettesként elkövetett lopás vétségében [1978. évi IV. törvény 316. § (1) bekezdés, (2) bekezdés I. fordulat]. A terheltet ezért halmazati büntetésül négy év fogházbüntetésre és a közúti járművezetéstől hét év eltiltásra ítélte.

A városi bíróság ítélete ellen az I. rendű terhelt tekintetében az

ügyész által a kiszabott büntetés súlyosítása érdekében, míg a terhelt és védője által felmentés érdekében bejelentett fellebbezések alapján másodfokon eljáró Balassagyarmati Törvényszék a 2014. március 19. napján megtartott fellebbezési tárgyaláson meghozott 3.Bf.276/2012/21. számú ítéletében a városi bíróság ítéletét az I. rendű terhelt tekintetében annyiban megváltoztatta, hogy büntetését három év fogházbüntetésre és öt év közúti járművezetéstől eltiltásra enyhítette. Egyebekben az első fokú ítéletet e terhelt tekintetében helybenhagyta.

A Salgótarjáni Városi Bíróság első fokú ítéletének közlekedési bűncselekményt érintő tényállási része szerint az I. rendű terhelt 2010. október 21-én 16 óra 10 perc körüli időben az általa vezetett, és édesapja tulajdonát képező Toyota Avensis személygépkocsival a 21-es számú főúton közlekedett H. város irányából S. város irányába kifogástalan út-, és látási viszonyok mellett. Mintegy 90 km/h sebességgel egy menetiránya szerint enyhén jobbra ívelő útkanyarulatban haladt, amikor a 21-es számú főút 38544 méterszelvényében a tőle elvárható figyelem és körültekintés elmulasztása okán a terelővonalat átlépve 0,3-04 méterre áttért a menetiránya szerinti bal oldali forgalmi sávba, ahol érintőlegesen összeütközött a vele szemben a terelővonalhoz közel, attól mintegy 0,3-0,4 méterre 112-118 km/h sebességgel közlekedő II. rendű terhelt által vezetett Audi A6-os személygépkocsi bal oldalával.

A lakott területen kívüli főútvonal 38544 méterszelvény térségében H. város irányából S. város irányába enyhén jobbra ívelő, irányonként egy-egy forgalmi sávval a forgalmi sávokat terelővonal választja el egymástól. Az úttest ezen a területen hibátlan aszfalt burkolatú, az útszakaszon megengedett legnagyobb haladási sebesség 90 km/h óra. A forgalmi sávok szélessége 3,1-3,1 méter, az Audi személygépkocsi szélessége 1,860 méter.

A Toyota Avensis és az Audi érintőleges ütközését követően a Toyota Avensis bal első futóműve, míg az Audi bal hátsó futóműve rongálódott meg.

Az ütközést követően a Toyota Avensis 66,2 métert sodródva, a menetiránya szerinti jobb oldali forgalmi sáv útpadkáján került nyugalmi helyzetbe. A II. rendű terhelt elvesztette uralmát a járműve felett és egy bal ívű sodródási folyamatba került az Audi, melynek során a II. rendű terhelt intenzív fékezésbe kezdett, és megkísérelte a menetiránya szerinti jobb oldali forgalmi sávba visszakormányozni a személygépkocsit. Eközben a menetiránya szerinti bal oldali forgalmi sávba átsodródott, ahol 63 méter megtételét követően az Audi mintegy 64-70 km/h sebességgel frontálisan ütközött a H. város irányából S. város irányába szabályosan közlekedő a sértett által vezetett Toyota Carina típusú személygépkocsival.

A frontális ütközés következtében az Audi jobb első utasa sértett² 8 napon túl gyógyuló sérüléseket - így a koponya zúzódása, a nyaki gerinc rándulása és húzódása, kulcscsont-törés, az ágyéki csigolya rándulása és húzódása - szenvedett, míg a Toyota Carina vezetője, a sértett, jobb első utasa sértett³, és a jobb hátsó ülésen gyermek biztonsági rendszerben rögzített sértett⁴ 6 hónapos gyermek a helyszínen életét vesztette.

A sértett halála a többszörös súlyos sérülések, elsősorban a koponyacsont-törések, agyroncsolódások, koponyaúri vérzés miatt következtek be, heveny keringés és légzés összeomlással. Sértett⁴ halála az élettől összeegyeztethetetlen súlyos koponya és agysérülések miatt, míg sértett³ halála koponyaalapi törés, agysérülés, koponyaúri vérzés miatt következett be.

A Toyota Carina vezetőjének, valamint két utasának életét semmiféle gyors és szakszerű orvosi beavatkozás sem menthette volna meg. A három ember halála, valamint az Audi utasának sérülése és a baleset között közvetlen okozati összefüggés állapítható meg.

A baleset oka az volt, hogy az I. rendű terhelt megszegte a KRESZ 25. § (2) bekezdését, illetőleg a II. rendű terhelt megszegte a KRESZ 26. § (1) bekezdés a) pontját, valamint a 25. § (2) bekezdését.

A Balassagyarmati Törvényszék a másodfokú ítéletében az első fokú ítéletben rögzített tényállást kiegészítette azzal, hogy a II. rendű terhelt által vezetett Audi gépjármű szélességét is figyelembe véve a II. rendű terhelt számára saját forgalmi sávjában jobb oldalon, a balesetet megelőzően mintegy 90-100 cm távolság állt még rendelkezésre. A II. rendű terhelt közvetlenül a balesetet megelőzően a 21. számú főúton a megengedett sebesség túllépésével több előzést is végrehajtva, a közlekedési szabályok figyelmen kívül hagyásával közlekedett. A vészhelyzet észlelésének kezdetekor a Toyota Carina vezetője a sértett elhárító magatartásba kezdett: kis mértékben fékezte a gépkocsit, illetve a jobb oldali útpadka felé kormányozta, de ennek ellenére az ütközést már elkerülni nem tudta. Rögzítette továbbá a másodfokú bíróság, hogy amennyiben az Audi 90 km/h sebességgel halad, ebben az esetben három lehetőség adódik, az első esetben az Audi gépkocsi lefékezhető a másodlagos ütközési pont előtt, a második esetben az Audi gépkocsi az elsődleges ütközés hatására lehalad az útról. Ha pedig csekély valószínűséggel mégis bekövetkezik az Audi és a Toyota Carina ütközése, akkor azt kisebb sebességgel, más helyen és kisebb ütközési impulzussal, kb. ötöde nagyságú sebesség-változással következett volna be. Ez a csekélyebb biomechanikai igénybevétel azt is jelenti, hogy az életveszélyes és halálos sérülések kialakulásának reális veszélye nem áll fenn, vagyis a halálos

eredmény elmarad.

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a tényállás ekkénti kiegészítése mellett bírálta felül.

A bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen védője útján, az I. rendű terhelt terjesztett elő felülvizsgálati indítvány. Indítványában a védő a Be. 416. § (1) bekezdés a) pontjára hivatkozva, de tartalmilag a Be. 416. § (1) bekezdés b) pontja szerinti felülvizsgálati okra alapítva a terhelt cselekménye törvénysértő minősítését, és ehhez kapcsolódóan törvénysértő büntetés kiszabását sérelmezte. A védő az ügyben rendelkezésre állt szakértői vélemények tartalmát elemezve amellet érvelt, hogy amennyiben a II. rendű terhelt nem lépi túl jelentős mértékben a rá irányadó haladási sebességet, abban az esetben a második ütközés, és ebből következően a többszörös halálos eredmény is elmarad. A védő álláspontja szerint ezért a bekövetkezett halálos eredmények oka a II. rendű terhelt jelentős sebességtúllépése volt, az I. rendű terhelt ezért a halálos eredményért büntetőjogilag felelőssé nem tehető. Utalt emellet védencc megromlott egészségi állapotára.

A Legfőbb Ügyészség BF.1421/2014/1. számú átiratában az I. rendű terhelt érdekében benyújtott felülvizsgálati indítványt a terhelt egészségi állapotromlására vonatkozó részében törvényben kizártnak, egyebekben alaptalannak jelölte meg. A Legfőbb Ügyészség átiratában rámutatott arra, hogy a jogerős ítéletben rögzítettek alapján nem vonható kétségbe a védő érvelése abban a tekintetben, hogy a II. rendű terhelt gépkocsijának jelentős sebességtúllépése nélkül a halálos eredmény nem következik be, azonban mindezt az I. rendű terhelt büntetőjogi felelőssége megállapítása szempontjából közreható oknak (concausa) tulajdonítható, mely körülmény nem változtat azon a tényen, hogy a balesethez vezető okfolyamat elindítója az elsődleges ütközés okozójaként az I. rendű terhelt volt. Erre figyelemmel a terhelt büntetőjogi felelősségének megállapítását a büntető anyagi jog szabályaival összhangban állónak találta azzal a pontosítással, hogy neki a KRESZ 25. § (2) bekezdésében foglaltak helyett a KRESZ 29. § (1) bekezdésében foglaltakat látta felróhatónak. A Legfőbb Ügyészség ezért a felülvizsgálati indítvánnyal támadott határozat hatályában fenntartását indítványozta.

A Kúria az I. rendű terhelt érdekében benyújtott felülvizsgálati indítvány alapján eljárva a felülvizsgálati indítvánnyal támadott határozatot a Be. 420. § (1) bekezdése szerint tanácsülésen, a Be. 423. § (4) és (5) bekezdésében meghatározott okokból bírálta felül. Vizsgálta ekként a felülvizsgálati indítványban megjelölt okokat, továbbá a Be. 416. § (1) bekezdésében megjelölt, a Be. 373. § (1) bekezdés I. b) vagy c) pontjában, illetve II-IV. pontjában meghatározott eljárási szabálysértéseket. Ez utóbbiakkal

kapcsolatban a Kúria rögzíti, hogy a jogerős határozat hatályon kívül helyezését szükségessé tevő, ún. abszolút eljárási szabálysértést nem észlelt.

A felülvizsgálati indítványban megjelölt okok szerint pedig a Kúria a felülvizsgálati indítványt alaptalannak találta - egyetértve a Legfőbb Ügyészség ezzel kapcsolatban kifejtett álláspontjával.

A felülvizsgálati indítványban hivatkozott Be. 416. § (1) bekezdés b) pontja értelmében a bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen felülvizsgálatnak van helye, ha a bűncselekmény törvénysértő minősítése miatt a terhelttel szemben törvénysértő büntetést szabtak ki. A védő e körben a közúti baleset okozása bűncselekményének 1978. évi IV. törvény 187. § (2) bekezdés c) pontja szerinti minősített esete felrovását sérelmezte, mely bűncselekményt az követi el, aki a közúti közlekedés szabályainak megsértésével kettőnél több ember halálát okozza. A védő a minősített eset megállapítását - részletes okfejtés mentén - azon az alapon vitatta, hogy álláspontja szerint a halálos eredmények bekövetkezéséért nem védencét, az I. rendű terheltet, hanem a II. rendű terheltet terheli büntetőjogi felelősség, mivel a bekövetkezett halálos eredményekkel kapcsolatban az oksági kapcsolat az ő közlekedési szabályszegéseit érintően állapítható meg.

A védőnek az I. rendű terhelt közlekedési szabályszegése és a bekövetkezett eredmény közötti okozati összefüggés hiányát állító, és ezen az alapon az e körben büntetőjogi felelősségét vitató hivatkozása alaptalan.

A Kúria rámutat arra, hogy az ügyben másodfokon eljáró Balassagyarmati Törvényszék másodfokú ítéletében - precíz tényállás-kiegészítést követően - kifogástalan érveléssel elemezte a bekövetkezett közlekedési balesetet, és mindenben az e körben kialakított bírói gyakorlatnak megfelelően elemezte a terhelt közlekedési szabályszegése és a bekövetkezett eredmény közötti oksági kapcsolatot. E körbeni jogi érvelése ugyancsak kifogástalan, teljes, kiegészítést nem igénylő, a Kúria azzal maradéktalanul egyetért. További érveket kizárólag a védőnek a felülvizsgálati indítvány indokaiban kifejtett hivatkozásai igényelnek.

A védő a felülvizsgálati indítványban nem vitatta, hogy az I. rendű terhelt szabályszegése volt a sértettek halálához folyamat elindítója, azonban ezt követően szinte kizárólagosan a II. rendű terhelt tevékenységét értékelve a rá vonatkozó szakértői megállapításokat idézve mutatta ki az oksági kapcsolatot a II. rendű terhelt közlekedési szabályszegése és a közlekedési baleset eredménye között. Ezen alapulón pedig a védő az I. rendű terhelt halálos eredményért való felelősségét kizárhatónak látta.

A védőnek a II. rendű terheltet érintő megállapításai a lényegét illetően helytállónak tekinthetők, és még a jogerős határozatban rögzítettekkel is összhangban állóak. A védő álláspontja abban a tekintetben téves, hogy a II. rendű terhelt büntetőjogi felelőssége kimutatásából - további érvek nélkül - mintegy automatikusan kizárhatónak tartja az I. rendű terhelt büntetőjogi felelősségének megállapítását. Ez az álláspont azonban alapjaiban téves.

A büntetőjogi felelősség megállapítása ugyanis az egyes terheltek tekintetében önálló, amely a közlekedési baleset érintettjei vonatkozásában külön-külön vizsgálatot igényel annak tekintetében, hogy közlekedési szabályszegést követtek-e el, és amennyiben igen, az a bekövetkezett balesettel és annak eredményével okozati összefüggésben áll-e. A közlekedési baleset eredményének büntetőjogilag értékelhető okozója ekként nem feltétlenül vagylagosan az egyik vagy a másik érintett, hanem a kérdés minden érintett tekintetében önállóan bírálendő el.

A konkrét esetben ez azt jelenti, hogy a védő által a II. rendű terhelt tekintetében kifejtettek helytálló volta az I. rendű terhelt büntetőjogi felelősségét nem érinti, annak tekintetében maradéktalanul a jogerős határozatban kifejtettek irányadóak. Helytállónak mutatott rá a Legfőbb Ügyészség átiratában arra, hogy az I. rendű terhelt vonatkozásában a II. rendű terhelt közlekedési szabályszegése és annak szerepe a bekövetkezett eredményben pusztán közreható okként értékelhető, ami a büntetőjogi felelősség kérdését nem érinti, legfeljebb büntetés-kiszabási tényező lehet, a felülvizsgálati eljárásban azonban - anyagi jogi szabálysértés megállapításának hiányában - büntetés-kiszabási kérdések nem jöhetnek szóba.

A terheltnek felrótt közlekedési szabályszegést illetően a Kúria - szemben a Legfőbb Ügyészség által hivatkozott KRESZ 29. § (1) bekezdésével - egyetértett a KRESZ 25. § (2) bekezdésének felhívásával.

A KRESZ 25. § (2) bekezdésének a jelen ügyben releváns rendelkezése szerint járművel az úttesten - az előzés és kikerülés esetét kivéve - annak menetirány szerinti jobb oldalán, az út- és forgalmi viszonyok szerint lehetséges mértékben jobbra tartva kell közlekedni. A 29. § (1) bekezdése értelmében aki járművel irányt változtat (terelővonalat, az úttest szélét vagy képzeletbeli felező vonalát átlépi, forgalmi sávot változtat, másik útra bekanyarodik, főútvonalról vagy szilárd burkolatú útról letér, stb.) köteles az azonos irányban, vagy szemben haladó irányt nem változtató járműveknek elsőbbséget adni.

Az I. rendű terhelt azzal a magatartásával, hogy enyhén jobbra

ívelő útkanyarulatban haladva a tőle elvárható figyelem és körültekintés elmulasztása okán a terhelővonalat 0,3-0,4 méterre a szemközti forgalmi sávba áthaladt, és ott érintőlegesen összeütközött a vele szemben közlekedővel, jobbra tartási kötelezettségét nyilvánvalóan megsértette, ugyanakkor az is kétségtelen, hogy a vele szemben közlekedő zavartalan továbbhaladását meggátolta.

A Kúria az adott esetben a jobb oldalon haladás kötelezettségét olyan erejű jogi elvárásnak tekintette, amely az egyéb felelősségi szempontokat felülírja. A saját forgalmi sávjában zavartalanul haladó gépkocsi vezetője ugyanis a szembejövő haladását meg sem zavarhatja, ugyanakkor az elsőbbségi joggal közlekedő bizonyos fokú együttműködésre (fékezés, elkormányzás) kötelezett, amiből következően védettsége az egymással szemben közlekedőkéhez képest korlátozottabb. A Kúria erre tekintettel azonosult a jogerős határozatban kifejtett jogi állásponttal.

A neki felrótt közlekedési szabályokat a terhelt gondatlansága folytán szegte meg, ennek folytán gondatlansága a bekövetkezett eredmény tekintetében is megállapítható, ekként az 1978. évi IV. törvény 15. §-ában foglaltak téves alkalmazására hivatkozó védelmi érvelés sem foghat helyt.

A Kúria a kifejtettekre tekintettel az I. rendű terhelt érdekében benyújtott felülvizsgálati indítványnak nem adott helyt, a támadott határozatot a Be. 426. §-a alapján a terhelt tekintetében hatályában fenntartotta.

A Kúria határozata elleni fellebbezést a Be. 3.§-ának (4) bekezdése, a felülvizsgálatot pedig a 416. §-a (4) bekezdésének a b) pontja zárja ki.

A Be. 418.§-ának (3) bekezdése szerint minden jogosult csak egy ízben nyújthat be felülvizsgálati indítványt, kivéve, ha az újabb felülvizsgálati indítvány benyújtása a 416. § (1) bekezdésének e) vagy g) pontján alapul. A Be. 421.§-ának (3) bekezdése pedig úgy rendelkezik, hogy az ugyanazon jogosult által ismételten előterjesztett, illetőleg a korábbival, azonos tartalommal ismételten előterjesztett indítvány elutasítására vonatkozó határozat hozatalát a Kúria mellőzheti.

Budapest, 2015. január 21.

Dr. Katona Sándor s.k. a tanács elnöke, Dr. Kiss Sándor s.k. előadó bíró, Dr. Krecsik Eldoróda s.k. bíró

A kiadmány hiteléül:

tisztviselő
Bné